

In memoriam

THIEU DE WIT

1932 - 2016

*Bijzondere mensen sterven niet, ze gaan wel,
maar blijven ook voor altijd.*

Thieu de Wit was zeker zo'n bijzonder mens. Een onvermoeibaar gedreven organisator met visie en zoveel initiatieven. Zeker voor het EDAH Museum was Thieu de drijvende kracht. Hij was de bevlogen initiator en oprichter van het museum. Enkel een onstuitbare ziekte heeft Thieu een halt kunnen toeroepen.

Met genoeg kijken bestuur en vrijwilligers terug naar zijn aanwezigheid, vasthoudendheid, inspiratie, bevoegdheid en elegantie. En dit dan "in z'n totaliteit", zou hij gezegd hebben.

Thieu was, is en zal altijd een voorbeeld voor ons zijn.

De blikvanger van het museum

Door Anton Weterings

"Onze blikvanger" wordt geksterend de opstelling van tal van blikken genoemd in het museum. Onze rondleiders constateren inderdaad dat de blikken van bezoekers worden gevangen door de collectie in zaal twee.

Bij het zien van de verzamelde blikken zijn de vele mijmeringen en opmerkingen niet van de lucht. "O ja zo'n koektrommel had mijn moeder ook!" "Daar zaten bij ons de knopen in!" of "Kaartjes stopwol werden daarin bewaard".

Voordat plastic zijn intrede deed, was het blikken trommeltje in de levensmiddelenwinkels een belangrijke vorm van verpakking. Het betrof dan veelal de luxe levensmiddelen. Te zien in het EDAH museum blikken uit diverse periodes.

Lees verder op pagina 2

Vervolg van pagina 1

Op bovenstaande foto het oudste blik (1850) van het museum. Het betreft een blik voor speculaaskoekjes. Rond de feestdagen was het speculaaskoekje al populair. Op de foto afgebeeld Sinterklaas te paard met een Zwarte Piet. De afbeelding doet sterk denken aan jawel Don Quichotte met la Mancha. De tekening stamt uit een schoolboekje dat werd samengesteld door de heer J. Schenkman, schoolmeester te Amsterdam. Kwamen die genoemde figuren niet allemaal uit

Spanje? In 1934 liepen een paar Surinaamse matrozen, die aangemonsterd lagen in Amsterdam, achter het Lippizaner paard/schimmel aan, waarop Sinterklaas zat. Sindsdien kennen we het fenomeen Zwarte Piet in de optocht.

Overigens in de 19e eeuw kenden we het beroep van blikslager. De blikslager vervaardigde de handgemaakte blikken in een werkplaats. Deze blikken zijn te herkennen aan de vertinde bodemnaad en de scherpe hoeken. De stansrand ontbreekt. Deze technische informatie dringt veelal niet door bij de bezoekers wanneer dit wordt verteld bij een rondleiding. Iedereen is bij zijn eigen herinneringen als hij of zij een blik op de blikken werpt waaraan zoveel herinneringen kleven. Met recht dus "Onze blikvanger".

Een wereld(s) drankje met de Kerst

Coca-Cola is een merk cola, een suikerhoudende koolzuurhoudende frisdrank. Ze wordt gefabriceerd door The Coca Cola Company. Het is sinds 1893 als handelsmerk geregistreerd. Het logo, de flessen en de drank vormen samen een wereldwijd bekend icoon voor de Amerikaanse levensstijl. De hier afgebeelde Kerstman is onderdeel van de marketing strategie.

De wereldberoemde frisdrank en de bebaarde witte man zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De relatie tussen de twee begon in 1931. Tot op dat moment werd de Kerstman al vaak getekend. Soms werd hij heel dik en dan weer heel dun afgebeeld. Ook de uitstraling varieerde van boosaardig tot schapachtig lief. In dat jaar maakte de Amerikaanse reclametekenaar Haddon Sundblom (1899-1976) voor het eerst een afbeelding van de Kerstman voor Coca-Cola. Van Santa-Claus maakte hij een warme, vrolijke, vriendelijke, goedgezind met rode bloesjes op de wangen. En natuurlijk hield deze Santa erg van een specifiek drankje: Cola-Cola. De afbeelding sloeg aan bij de Amerikanen en werd uiteindelijk wereldwijd gebruikt. In het museum staan items die te maken hebben met de marketing strategie. Reclameborden,

verschijningsvormen van blikken en flessen, gadgets als een memorie- of kaartspel. Ook is er het oorspronkelijke typische flesje te zien, dat was afgeleid van een vrucht die verwerkt is in de siroop. Overigens is die siroop, bereid volgens een geheim recept. Die geheime samenstelling is basis voor "het wereld(s) drankje".

Vrijwilligers in het zonnetje

Op dinsdag 13 december 2016 is er een vrijwilligersbijeenkomst georganiseerd voor alle vrijwilligers van het EDAH-museum.

Onze vrijwilligers die met heel veel enthousiasme en inzet onze bezoekers ontvangen, koffie serveren, lekkere dingen verkopen in de Snoeperette, rondleidingen geven en ervoor zorgen dat alles opgeruimd, aangevuld en schoon blijft.

Ook zijn er vrijwilligers druk met de schoolprojecten; voor de kleuters het project "Overgisteren" en voor kinderen uit groep 7 en 8 het project "Hetty en Auke". Daarnaast blijven we bezig met de ontwikkeling van steeds "op maat" gemaakte projecten voor leerlingen van het voortgezet onderwijs. Weer andere vrijwilligers houden zich bezig met bijv. de EDAH Museum Courant, of de collectie, of de planning, of het technisch onderhoud etc.etc.

Al deze vrijwilligers, die al deze werkzaamheden geheel belangeloos doen, hebben een bedankje meer dan verdiend.

Een bedankje in de vorm van een gezellige middag met een hapje, een drankje, een lekker buffet en daarnaast een mooi kerstpakket.

De bijeenkomst werd geopend door de penningmeester Berrie Janssen die iedereen van harte welkom heette met een speciaal welkom aan mevrouw De Wit en mevrouw Berkers.

Berrie stond even stil bij het turbulente jaar dat 2016 toch is geweest, mede door het verlies van onze vrijwilligster Lia Kapteijn en recent van onze oprichter en voorzitter Thieu de Wit. Een bijzonder verheugende mededeling was dat de eigenaar van het gebouw waarin het EDAH-museum gevestigd is, heeft laten weten dat het EDAH-museum in ieder geval tot eind 2017 het pand kan blijven gebruiken.

Na Berrie nam Tonny Raaijmakers (bestuurslid algemene- en vrijwilligerszaken) het woord. Ze presenteerde de foto van Thieu de Wit, die als herinnering in het museum zal worden opgehangen. En Joke Meerwijk, de vrijwilligster die als fotomodel op de voorkant van de EDAH-folder staat, kreeg haar foto ook in een mooi lijstje aangeboden.

Daarna gaf Tonny een korte toelichting op het kerstpakket.

Dit pakket was verpakt in een zgn. gemaksbak. Het is een statiegeldbak die, als die versleten is, omgeruild kan worden voor een nieuwe.

De inhoud bestaat allemaal uit producten die met het museum te maken hebben.

Allereerst natuurlijk de **EDAH-jam** die we aan onze bezoekers laten proeven op deze **crackertjes**.

We krijgen veel complimenten over onze **koffie**, die hoort er dus ook bij samen met **peperkoek**, een luxe deze keer en een **speculaasje** uit de Snoeperette. Sommige bezoekers kiezen liever voor **thee**. Daarom hebben we gekozen voor speciale thee om te verwennen en even bij te komen met daarbij de **Hollandse tulpen**.

Dan zijn er ook nog bezoekers die zich extra laten verwennen met een **advocaatje** met **slagroom**.

Lees verder op pagina 4

In de Snoeperette is er ook altijd veel belangstelling voor de **schenkstroop** en daar horen natuurlijk **pannenkoeken** bij, maar die moeten wel zelf gebakken worden. Als hardlopers hebben we dan nog de **kaneelstok** en de **Wilhelmina pepermuntjes**.

Uiteraard vergeten we de nostalgie niet met: een **kerststol** met **goei boter** en de **pasteibakjes** met **ragout**. En voor als het toch nog winter wordt een lekker glaasje **glühwein**.

Als je nog niet weet wat je allemaal klaar wilt maken, dan brengt het **decembernummer van het blad 'boodschappen'** je misschien nog op ideeën.

En dat was nog niet alles

7 december, was het Nationale Vrijwilligersdag. De gemeente Helmond heeft de LEV-groep, voor alle sterren van 0492 een attentie laten verzorgen. Een ster met een gelukskoekje en een tegoedbon die bij een van de genoemde zaken in Helmond te gebruiken is.

Het was een gezellige bijeenkomst waarbij iedereen de gelegenheid had elkaar weer eens op een andere manier te leren kennen, maar ook de partners die waren meegekomen.

Even voorstellen

Ik ben Toon Leenders uit Beek en Donk en ik ben, na mijn pensionering 1 juli 2016, als vrijwilliger aan de slag gegaan bij het EDAH museum. Veel vrijwilligers bij het museum hebben in het verleden bij Edah gewerkt. Dat geldt niet voor mij. Mijn Edah-verleden bestond uit niet meer dan enkele bezoeken aan het museum.

Wel hadden wij vroeger thuis een levensmiddelenzaak –later supermarkt- en bakkerij. Het was niet ongewoon om ook als kind de handen uit de mouwen te steken en mee te helpen in de zaak. Die ervaring en ook de eerdere bezoeken aan het museum waren voor

mij voldoende aanleiding om me als vrijwilliger aan te melden. En nu, na een paar maanden als vrijwilliger te hebben meegedraaid, denk ik dat dit een goede invulling is voor mijn extra vrije tijd. Aan de Kapelstraat 53 op de Donk heeft de familie Leenders, beter bekend als 'Boon(tje)', lange tijd een bakkerij en levensmiddelenwinkel gehad. Oma Marie Leenders-Cissen heeft deze zaak in 1937 overgenomen van ene Slits. Oma was een echte 'ferme' zakenvrouw die haar mannetje wel stond.

Haar man Hannes was niet zo'n zakenman. Hun zonen Leo, mijn vader, Piet en Lou waren de bakkers en bezorgden het brood. Begin jaren vijftig heeft Oma de zaak overgedragen aan zoon Leo. Samen met zijn vrouw Mien en hun kinderen heeft hij het bedrijf verder uitgebouwd. Later in 1969 is de zaak overgedragen aan hun zoon Jan. Na diverse overnames is de zaak uiteindelijk beëindigd en heeft het pand een woonbestemming gekregen.

Foto's van de bakkerij en winkel zijn jammer genoeg schaars. Herinneringen zijn er genoeg en worden nog vaak gedeeld met broers en zussen en oud personeelsleden. Hard werken en niet al te veel verdienen was zo'n beetje het credo in die tijd. Maar men wist niet beter. Vooral het plezier in het werk en er zijn voor de klant, stonden voorop.

Lees verder op pagina 5

De winkel, onder de paraplu van levensmiddelen-grossier VêGé uit Helmond, werd al op jonge leeftijd bestierd door mijn oudste zus Annemie. Vader deed de bakkerij en de bezorging. Moeder deed het huishouden, de financiën en andere hand en spandiensten.

Begin jaren zestig werd deze bedieningswinkel omgebouwd tot de eerste zelfbedieningswinkel in Beek en Donk. Later werd het VêGé-concept verlaten en werden we een TIP-winkel. TIP staat voor 'Tot Ieders Profijt' en was een grossier in Tilburg. TIP had geen eigen merken maar enkel A-merken. Ik herinner me nog dat we de klanten maar met moeite konden overtuigen dat achter de VêGé-merken andere A-merken schuil gingen. Voor de echt goeie klanten haalden we nog een tijdlang de VêGé-producten in een andere winkel buiten het dorp. Bang om deze klanten anders te verliezen. Uitverkocht kende je niet, dus als je iets tekort kwam werd dat collegiaal geleend bij andere kruideniers zoals Centra van van Kreijl, Kroon van v.d. Laar of bij Bouwmenneke of Anna van Koosse. Dat lenen was de gewoonste zaak van de wereld, je stelde de klant immers niet teleur.

Als ondernemer had je ook een sociale functie. Je haalde voor de klanten die wat achteraf woonden de medicijnen op bij de dokter en bracht deze, samen met het brood, bij hen thuis. Weinig mensen hadden telefoon, dus dan maar naar de bakker om even te bellen. Hoewel we nog maar op de Lagere School zaten werd aan ons vaak gevraagd uit naam van de klant belangrijke telefoontjes te plegen. Gewoonweg omdat men dat zelf niet durfde.

Klanten woonachtig op de afgelegen Hei gingen in die tijd met de fiets naar de nachtmis. Met koude voeten kwam men op de Donk aan. In de bakkerij kon men dan eerst op warme bakplaten de voeten warmen. Later werden op diezelfde bakplaten de worstenbroodjes warm gemaakt. Ik mag hopen dat mijn vader die bakplaten wel eerst omgekeerd heeft. Daarnaast zorgden we ook dat de klanten niet zelf naar de slijter hoefden voor hun borreltje. Als op het boodschappenlijstje 'een fles heilige olie' stond vermeld dan leverden wij stevast een liter vieux van slijter Remmen uit Gemert. De economische

controledienst heeft maar wat vaak bij ons op de stoep gestaan om aan die illegale drankenhandel een einde te maken. Tevergeefs. Het spul werd op de zolder goed verborgen en als de controleur boven ging neuzen dan zorgde het personeel wel dat de flessen heilige olie tijdelijk in de dakgoot verdwenen.

Als bakker hoefde je soms geen brood te leveren. Klanten maakten

zelf een brooddeeg en lieten die voor een paar dubbeltjes afbakken. Die service ging wel heel ver. Vaak moest het deeg opnieuw gekneet worden om er iets fatsoenlijks van te maken. Sommige klanten gebruikten ook wel biest in hun deeg. De stank die dat gaf was vaak niet te harden. Maar goed, de klant was koning. Of die klant overigens altijd zijn eigen brood terug kreeg was trouwens niet zeker. Soms werden briefjes met daarop de naam wel eens verwisseld, al dan niet per ongeluk.

Als kinderen moesten we natuurlijk ook ons steentje bij dragen. Emballage sorteren, folders rondbrengen, vakken vullen, stoep vegen, maar ook brood bezorgen. Klanten in Mariahout werden met de fiets bezorgd. Vier tassen aan het stuur, één aan de kop-lamp, dubbele tassen achter en nog een doos op de pakkendrager. Zorgen dat je alles bij je had, het stuur rechthield en niet in de sloot belandde. Toch moest je nog wel eens terug voor een rol beschuit. Dan werd er wel eens "stillekes" gevloekt. Kortom een tijd met mooie, veelal goede herinneringen en van dat harde werken ga je echt niet dood.

Uit het Gastenboek

Onze vrijwilligers (rondleiders) van dit bezoek uit België:
Joke Meerwijk, Ton de Ruyter en Anton Weterings

Allereerst, bedankt voor jullie gastvrij onthaal. Wij hebben erg genoten van jullie dynamisme en spontaniteit. Jullie mogen er zeker van zijn dat wij jullie museum in onze contreien zullen promoten.

Doe zo voort, "GOE BEZIG".

Danny Stas België

Spontane gastvrouwen en mannen, die iedereen fantastisch ontvangen.

Veel herkenbare dingen.

Fam. Hooijmans Apeldoorn

Bedankt dat we onze bruidsreportage in het EDAH museum mochten maken, heel uniek en plezierig.

Marjon en Kari Pellemans

Opa heeft ook bij EDAH in de koffiebranderij gewerkt.

Jasmijn

GEWELDIG.
Henk Krol, Partij 50+
Den Haag